

PAPER DETAILS

TITLE: ANADOLU ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ

AUTHORS:

PAGES: 90-94

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/208912>

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ

1- Birim olarak kendinizi tanıtır mısınız? İç Denetim Biriminin Üniversitenizde oluşumu hakkında bilgi verir misiniz?

22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunla ihdas edilen iç denetçi kadrolarından Anadolu Üniversitesine tahsis edilen 5 iç denetçi kadrosuna, 2007 yılı sonunda; Sedi KAVAK (Muhasebe Denetmeni), Abdullah EFE (Muhasebe Denetmeni), Sülbiye YUSUFOĞLU (Muhasebe Denetmeni), Selma ŞAHİN (Vergi Denetmeni) ve İsa KARAOT (Devlet Muhasebe Uzmanı) atanmıştır.

10 Aralık 2007 göreve başlama tarihinden itibaren, kurum üst yöneticileri ile daire başkanlıkları ziyaret edilerek hem iç denetçi olarak bizleri tanımaları hem de kısa bilgilendirmelerle iç denetim faaliyetinin ve iç denetçi mesleğinin tanıtımı sağlanmıştır.

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun organize ettiği Kamu İç Denetçi Sertifika eğitimine katıldıktan sonra, süratle İç Denetim Birim Yönergesi hazırlanmış ve üst yöneticinin onayına sunulmuştur. Yönergenin 23.03.2009 tarihinde üst yönetici tarafından onaylandığı tarihe kadar, belirlenen bir program doğrultusunda Rektörlüğe bağlı idari birimlerin üst yöneticilerinden yürüttükleri faaliyetler, bu faaliyetlere ilişkin dokümanlar vb. hususlarda bilgiler alınmış ve iç denetçi ve iç denetim faaliyetine ilişkin bilgiler verilmiş ve hazırlanan doküman kendilerine iletilmiştir. Bu çalışmalar çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda iç denetime esas denetim evreni ve denetim alanları oluşturulmuştur.

Yönergenin onaylanması ile birlikte kadro sayısı dikkate alınarak iç denetim faaliyetlerinin bir Başkanlık organizasyonu altında yürütülmesinin daha doğru ve uygun olacağı düşüncesi üst yöneticiyle paylaşıldı. Bu paylaşım sonrasında, 25.03.2009 tarihli onayla doğrudan üst yöneticiye bağlı "İç Denetim Birim Başkanlığı" kurulmuş ve Başkan olarak İç Denetçi Sedi KAVAK görevlendirilmiştir.

Başkanlığın kurulması ile birlikte Rektörlük Binası birinci katında biri başkan, ikisi iç denetçiler için tahsis edilen odalara taşındıktan sonra, idari personel ve hizmetli görevlendirilmesi sağlanmış ve iç denetim faaliyeti için gerekli olan donanım temin edilerek çalışmalarına başlanmıştır.

2- İç denetim faaliyetleriniz nasıl algılanıyor? Üniversite içi ilişkiler hakkında bilgi verir misiniz?

İç denetim faaliyeti geleneksel denetim anlayışı çizgisinde algılanmakta ve kısmen de olsa uzak durulması gereken bir yapı olduğu önyargısı bulunmaktaydı. Ancak, zaman içerisinde, tarafımızca yürütülen denetim faaliyetlerine ilişkin olarak birimlerin üst yönetimleri ile yapılan bilgilendirme toplantıları neticesinde, iç denetim faaliyetinin kurum çalışmalarına değer kattığı ve gelişmeye katkıda bulunduğu görülmüş; bu nedenle, iç denetime karşı pozitif ve destekleyici bir yaklaşım gelişmeye başlamıştır.

3- İç denetim faaliyetleriniz için mevcut kaynaklar yeterli midir?

İç denetim faaliyetleri beş iç denetçiyle yürütülmektedir. Üniversitemiz uzaktan öğretim sistemi uygulayan, bir milyon üzerinde öğrencisi bulunan ve iki kampüse sahip bir üniversitedir. Mevcut durumda; 12 fakültesi, 6 yüksekokulu, 1 Devlet Konservatuvarı, 3 meslek yüksekokulu, 9 enstitüsü, 23 araştırma ve uygulama merkezi ile 15 araştırma-geliştirme-uygulama birimi bulunan üniversitemize tahsis edilen iç denetçi kadrosunun yeterli olmadığını düşünüyoruz.

Ülkemizde, mali yönetim ve kontrol sistemi kapsamında yeni bir denetim organizasyonu olarak ortaya çıkan iç denetimin gelişimi ile birlikte gerek iç denetçi gerekse faaliyetin gerektirdiği diğer kaynaklar yönünden yeterli seviyeye geleceği kanaatindeyiz.

Şu anda görev yapan beş iç denetçi için tahsis edilen çalışma yeri, taşınır ve diğer malzeme yönünden herhangi bir sıkıntı bulunmamaktadır. Üst yöneticinin; iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesi, eksikliklerinin giderilmesi, mesleki eğitimle bilgi ve yeteneklerinin artırılması yönünde çok büyük katkısı ve desteği bulunmaktadır. Üst yöneticinin bu yaklaşımı görevimizdeki

motivasyonu ve verimliliği olumlu yönde etkilemekte ve idarenin çalışmalarına değer katma ve geliştirme yönündeki faaliyetlerimize olumlu yansımaktadır.

4- Bugüne kadar gerçekleştirdiğiniz iç denetim faaliyetleri hakkında bilgi verir misiniz?

2008 yılında iç denetçilerin sertifika eğitimlerini tamamlamalarından sonra İç Denetim Birim Yönergesi hazırlanarak üst yöneticiye sunulduktan sonra, iç denetime ilişkin diğer düzenlemeler hazırlanmış ve mesleki geliştirmeye yönelik eğitim çalışmalarına iş-tirak edilmiştir.

İç Denetim Birim Başkanlığının oluşturulmasından sonra idari birimlerden alınan bilgi ve belgeler doğrultusunda denetim evreni ve denetim alanları belirlenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda, 2009–2011 Yılı İç Denetim Planı ve 2009 Yılı İç Denetim Programı hazırlanarak 12.10.2009–15.12.2009 tarihleri arasında iki denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

2010 Yılı İç Denetim Programı kapsamında ise dört iç denetçi, üç alanda denetim faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Yine 2009 yılında iki danışmanlık faaliyetini;

a) Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubunun yapacağı çalışmalarda danışmanlık yapmak,

b) Üniversitemiz tarafından SMMM meslek mensubu adaylarına verilen sınav hizmeti ifasına ilişkin KDV uygulamasına ilişkin görüş vermek, şeklindeki gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

Öte yandan; 2010 yılında altı alanın denetlenmesi denetim programına alınmış ve bu alanların üçünde denetimlere başlanmıştır. Ayrıca, Birim Başkanımız, 19/03/2010–21/03/2010 tarihleri arasında Ankara Kızılcahamam'da gerçekleşen “Döner Sermayelerin Yeniden Yapılandırılması” konulu bir atölye çalışmasına katılmıştır.

İç Denetçilerin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 33 nci maddesi ile Anadolu Üniversitesi İç Denetim Birim Yönergesinin 47 nci maddesi kapsamında iç

denetçilere, meslek içi eğitimler sağlanmıştır. Bu kapsamda, 30–31 Mart 2010 tarihlerinde “Kamu Yönetiminde İç Kontrol Yaklaşımı” konulu eğitim alınmıştır.

2010 Yılı İç Denetim Programı kapsamında meslek içi eğitimler bir program dahilinde devam edecektir.

Bu arada, eğitimler konusunda yakın ilgi ve desteğini esirgemeyen, Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Davut AYDIN’a da ayrıca çok teşekkür ediyoruz.

5- İç denetim faaliyetlerinin üniversitelerde etkinliğinin geliştirilmesinde kritik başarı faktörleri ve ihtiyaçlar nelerdir? Nereden başlamalı ve nasıl bir süreç takip edilmelidir? Önerilerinizi paylaşmak isteriz.

İç denetim faaliyetinin etkinliğinin sağlanması ve başarıya ulaştırılabilmesi için sadece üniversitelerde değil, bütün kurumlarda olduğu gibi kurumu ve kurumun faaliyetlerini iyi tanımak, kurumun organizasyon yapısını bilmek bu organizasyon yapısı ile ne kadar çıktı (ürün, hizmet vb) alındığını kavramak gerekir. Bunun için; iç kontrol sisteminin kurulması, risklerin tanımlanması ve risk yönetim biriminin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

İç denetim kamu sektöründe, hem kavram olarak hem de uygulama olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile birlikte gündeme gelen bir organizasyon olduğundan daha yolun başındayız. Dolayısıyla iç denetim, hem kavramsal olarak hem de saha çalışması ile algılanabilir bir noktaya taşınmalı ve diğer denetim organizasyonlarına göre farklılığı ortaya konulmalıdır.

Bu anlamda, kamu idarelerinde iç denetimin gelişmesi ve beklenen yapıya kavuşturulmasında üst yönetimin olumlu yöndeki desteği büyük önem taşımaktadır. İç denetçilerin ise iç denetimin kurum içinde ve dışında farkındalığını ortaya koyan çalışmalar yapmaları, mesleki açıdan kendilerini geliştirmeleri, gelecekteki denetim kültüründen farklı yeni bir anlayışla iç denetimi benimsemeleri ve idarenin çalışmalarına değer katan ve geliştiren bir anlayışla denetim ve danışmanlık faaliyetlerini sürdürmeleri gerekir.

İç denetimin; idarenin çalışmalarına değer katıcı ve geliştirici, yönetime ise risk oluşturacak unsurları or-

tadan kaldırıcı faaliyetler bütünü oluşturduğunu bu noktadan hareketle eski klasik denetim anlayışından uzak olunduğu, kurumda çalışan bütün bireylere özellikle de yönetim kademesindeki personele hissettirilmesi, iç denetimin başarısını üst seviyelere taşıyacaktır.

İç denetim evreni ve alanları, kurum faaliyetlerinin verilerle ifade edildiği belgeler, çalışanlar ile yapılan görüşmeler, üst yönetimin önerileri, mevcut denetim raporlarındaki tespitler ve kuruma ilişkin diğer bilgiler dikkate alınarak hazırlanmalı, denetim planı ve programı bu süreçte dayalı olarak hazırlandıktan sonra yürürlüğe konulmasını öneriyoruz. Denetimin etkinliği ve başarısı için bunun gerekli olduğunu düşünüyoruz.

6- Üniversiteler için İç Denetimin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

İster Üniversitelerde isterse diğer kurumlarda olsun iç denetimi sahiplenmeyen bir üst yönetimin bulunması iç denetimin etkili ve kurumlara değer katma yönündeki faaliyetlerini olumsuz etkileyecektir. Bu bağlamda iç denetimin sahiplenilmesi, etkili bir iç denetimin hem kurumsallaşması hem de çalışmalara değer katması açısından büyük öneme sahip olduğu açıktır.

Biz bu hususta başta Rektörümüz Sayın Prof.Dr. Davut AYDIN ve Rektör Danışmanımız Sayın Prof.Dr. Melih ERDOĞAN’a çok teşekkür ediyoruz. İç denetimi sahiplenme ve yönlendirmede gösterdikleri yaklaşım ve destekleri, çalışmalarımıza hız kazandırmakla kalmayıp, mesleki bilgimizin artmasına ve kurumda iç denetim kültürünün oluşmasına katkı sağlamıştır.

Diğer taraftan mesleğin sahipleri biz iç denetçiler ise iç denetim hizmetlerinin yürütülmesinde gereken bilgi, beceri ve tecrübeyi ortaya koymalıyız ve hizmetin etkinlik ve kalitesini devamlı bir şekilde geliştirmeliyiz.

7-Üniversitelerde iç kontrol ve risk yönetiminin kurulup işletilmesi, iyi yönetim modellerinin ve ilkelelerinin yerleştirilmesi konularında düşünce ve önerileriniz nelerdir?

Kurumun belirlediği hedeflere ulaşmada karşılaşılabileceği riskleri belirlemesi ve bunların kontrolü önem taşımaktadır. Etkin bir iç kontrol sistemi ile en üst kademedan en alt kademeye kadar tüm kurum çalışanlarının rol ve sorumluluklarının belirlenmesi, üniversitelerin amaç ve hedeflerine varmada karşılaşılabileceği riskleri önceden görülmesini ve bunların bertaraf edilmesini mümkün kılacaktır.

İç kontrol sistemi ve risk yönetiminin kurulup işletilmesi, üst yöneticinin vereceği güvence beyanını, daha isabetli hale getirecektir.

Öte yandan, iç kontrol sisteminin kurulması ve işletilmesi; katılımcılık, saydamlık, hesap verme sorumluluğu, bilgi teknolojileri yönetimi, kalite ve liyakate dayalı insan kaynakları yönetimi olarak kabul edilen iyi yönetim ilkelerinin üniversitelerde yerleştirilmesine katkı sağlayacaktır. Ancak, bu ilkelerin yerleştirilmesi ve geliştirilmesi için etkin iç kontrol sisteminin biran evvel kurulması, kurumun temel amaç ve hedeflerine yönelik risklerin belirlenerek analiz edilmesi ve yönetilmesi gerekir.

Üniversite üst yöneticilerinin bu noktada kararlı olması, kurum personelinin bu çalışmaları benimsemişi ve kurulacak iç kontrolün etkin ve geliştirilebilir bir noktaya taşınması için eğitimlere ağırlık verilmesi ve dokümanlar üretilmesi, kurum içinde yatay ve dikey iletişim kanallarının iyi kurulması ve işletilmesi önem taşımaktadır.

Dolayısıyla Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtilen standartları kapsar nitelikte hazırlanan ve Maliye Bakanlığına gönderilen eylem planlarının, kurumlarca ciddiyetle ele alınarak revize edilmesi ve kararlılıkla uygulanması gerekir diye düşünüyoruz.

8- Üniversiteniz bünyesinde mali yönetim ve kontrol sistemlerini oluşturma ve uygulama çalışmaları üzerinde varsa gerçekleştirdiğiniz faaliyetleriniz nelerdir?

Üniversitemizde mali yönetim ve kontrol sistemlerine yönelik “İç Kontrol Eylem Planı” hazırlama çalışmaları sırasında oluşturulan çalışma grubuna birimimizden bir iç denetçi danışmanlık hizmeti vermek üzere

görevlendirilmiş ve eylem planının hazırlanmasına katkı sağlayacak danışmanlık hizmetine ilişkin inceleme raporunu üst yöneticiye sunmuştur.

Öte yandan, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planına katkı sağlayacak nitelikte İç Denetçi Sedi KAVAK’ın “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının Hazırlanması ve Uygulanması Çalışmaları” adlı makalesi bir dergide yayınlanmıştır.

9- İç denetim faaliyetleriniz çerçevesinde biriminizin ihtiyaç duyduğu danışmanlık faaliyeti oldu mu? Hizmet alımı yapıldı mı?

Birimimizin iç denetim faaliyetleri çerçevesinde bu güne kadar herhangi bir danışmanlık faaliyetine ihtiyaç duyulmadığından, hizmet alımı yapılmamıştır.

10- Risk yönetiminin kurumsallaşması çerçevesinde üniversiteniz faaliyetler hakkında bilgi ve izlenimlerinizi, görüş ve önerilerinizi paylaşır mısınız?

Kurumların belli bir zamanda ulaşmayı istedikleri amaçları ve hedefleri varsa, riskleri de var demektir. Bunların kurum için tehlikeye dönüşmeden bertaraf edilmesi ve kontrol edilebilir bir noktaya taşınması çok önemlidir. Ancak üniversitemizde henüz, amaçlara ve hedeflere yönelik risklerin belirlenmesi, analiz edilmesi ve bunların yönetimi hususunda bir faaliyet bulunmamaktadır. Kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı çerçevesinde bu yönde bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyoruz ve danışmanlık faaliyeti kapsamında bu hususta önerilerde bulunuyoruz.

Tabi şunu söylemek lazım. Risk yönetiminin kurumun bütününe yönelik olması gerektiğinden hareketle, riskler de buna göre belirlenmeli ve analiz edilmelidir. Herhangi bir faaliyet veya kontrol noktasında lokal risk çalışması ve yönetimi, amaçlara ve hedeflere yönelik riskleri çok fazla etkilemez.

11- İç Denetçilere mesajlarınız var mı?

Biz iç denetçilerin, kamu mali yönetim sistemi içinde ortaya koyacağı başarılı çalışmalar ve performansın sonucunda iç denetimin, kurumsal yapıda vazgeçilmez alan olarak kabul edileceği düşüncesindeyiz. İç

denetçilerin, iç denetimin organizasyonunun oluşturulması ve faaliyetlerini sürdürmesi noktasında yaşadığı mesleki sıkıntıları hepimiz biliyoruz. Bunu mesleğe geçiş ve gelişim sürecinde yaşanan sıkıntılar olarak algılamalıyız ve faaliyetlerimizi yürütürken motivasyonumuzu yüksek tutmalıyız.

Gerek iç denetim faaliyetinin yürütülmesi yönünden gerekse mesleki bilgi olarak eksikliklerimiz mutlaka vardır. Bu eksiklikleri giderecek ve kurum içinde iç denetim faaliyetinin farkındalığını ortaya koyacak nite-likteki aşağıdaki hususları önemsiyoruz:

- Mesleki eğitim çalışmalarına ağırlık verilmeli,
- İç denetim mevzuatının güncellenmesi ve geliştirilmesi yönünde katkılar sağlanmalı,
- Uluslararası sertifikaya sahip olmak için gerekli hazırlıkları yapılmalı,
- Mesleki dayanışmayı sürdürecekt ve geliştirecek organizasyonlara önem verilmeli, derneğimize ve dergimize gerekli katkı sağlanmalı,
- Ulusal ve uluslararası iç denetim organizasyonları ile işbirliği içinde çalışmalar yapılmalı,
- Kurum içi yatay ve dikey iletişim kanalları, iç denetim faaliyetine katkı sağlayacak şekilde işletilmeli, iç denetim faaliyetinin kurum içinde daha iyi algılanmasını sağlayacak çalışmalar yapılmalı ve denetim kültürü oluşturulmalı.